

El, a világba

Isabel Muñoz *OMEGA* című fotókiállítása a Mai Manó Házban

Budapest, 2024, Mai Manó Ház

A kortárs fotóművészet egyik fontos alkotójának, Isabel Muñoznak a felvételeit mutatta be a Mai Manó Ház. *OMEGA* című kiállításának polaroidjait először láthattuk kikerülve műtermének könyvezetéből. Fotográfiái – miként ő maga – útra keltek, majd közel két hónapon keresztül színesítették a nyolcszintes épület kiállítótereit.

A Nagymező utcában található Magyar Fotográfusok Házának avagy a Mai Manó Háznak a története a 19. század végére nyúlik vissza. 1894-re, amikorra is felépült a nyolcszintes építmény Mai Manónak köszönhetően. A császári és udvari fényképész, szakíró 1882-ben vásárolta meg az utca húszas száma alatt található épületet, majd saját céljainak megfelelően teljesen átépíttette. Amíg az utcai szárnyában a fényképezés különböző szinterei, valamint a tulajdonos lakása kapott helyet, addig az udvari részben bérlakásokat húztak fel. Ezt már Kincses Károly muzeológus, fotótörténész írja a Mai Manó Ház blogján megjelent cikkében 2012-ben. *A Mai Manó Ház története* című informatív írásba még a téma iránt kevésbé fogékonyaknak is érdemes beleolvasniuk: kincses tárlatvezető módjára „körbe kalauzol” bennünket. A II. világháborút követően a Mai Manó Ház a legkülönbözőbb célokat szolgálta. Iskolai bemutatóteremként funkcionált, és a Magyar Autóklub budapesti szervezete is használta. Most egy fotogalériaként működő könyvesboltnak, kiállításoknak és egy szakkönyvtárnak (Pécsi József Fotográfiai Szakkönyvtár) otthont adó intézmény. Termeiben hazai, nemzetközi, történelmi és kortárs tárlatokat rendeznek évről évre.

Muñozon Anne Morin és Tessa Demichel kurátoroknak nem véletlenül akadt meg a szemük. Az alkotó képei érzékiek, temperamentumosak, miként Európa déli népei. A barcelonai születésű Isabel Muñoz személyiségéről képei vallanak, életútját ismerjük. Fotóiból egy erőteljes művész képe bontakozik ki, akit érdekel a test, a mozgás, aki nem riad vissza a szociálisan érzékeny témáktól sem. Műveivel az emberről mesél. Elmegy akár a világ végére is, hogy minél több kultúrával találkozzon. Járt Bolíviában, Etiópiában, Iránban, Japánban

TAKÁTS FÁBIÁN (1987) a Pázmány Péter Katolikus Egyetem Bölcsész- és Társadalomtudományi Karán végzett művészettörténet szakon. Szakterülete a 20. század művészete.

és Törökországban, közel harminc éve utazik, és gyűjti tapasztalatait, élményeit távoli helyeken. Kihalóban levő, eltűnő civilizációk és tradíciók nyomába ered. Már akkor útnak indult, amikor szülővárosából Madridba költözött. A madridi Photocentróban sajátította el a fényképezés fortélyait. 1981-ben sajtó- és reklám-megbízásokkal látták el, de a filmes vonulatba is betekintést nyert Toto Trenas operatőrnek köszönhetően.

1982 és 1986 között New Yorkban, a Visual Studios falai között tovább csiszolta ismereteit. Szakmai tekintélyektől: John Woodtól, Martha Madigan-tól tanult. Előbbitől kollázstechnikát, utóbbitól a cianotípiá eljárását. A különböző technikák megismerése vezette rá, hogy keresse az emberi bőr reprodukálásához leginkább alkalmas hordozót. Ehhez viszont tovább kellett gyarapítania tudását. Craig Stevens a platinanyomat, Robert Steinberg az albumin nyomat rejtelseibe, Neil Selkirk a megvilágítás praktikáiba vezette be. Végül a platina-nyomatot és a nagy formátumot választotta. A különleges alkotói módszernek hála behatóan tanulmányozhatta az emberi testet. Kultúrákon átívelő „barangolásai” alatt az emberi test szépségét igyekezett megörökíteni. A fentebb említett országokon kívül megfordult Kambodzsában, Kubában és Kínában, ahol táncolók mozgását analizálta. A mozgó test témájának kidolgozásához több forrásból meríthetett: a spanyol Víctor Ullate Balettegyüttessel való együttműködéséből vagy a Saolin kolostor harcművészetéből. Képei a közeli nézőpontnak köszönhetően érzékeny anyagszerűek, plasztikusak.

Kambodzsai útja más szempontból is mélyen megérintette. A délkelet-ázsiai ország minden szépsége mellett a mai napig kíméletlen, erőszakos történések színhelye. Muñoz megcsonkított emberekbe, gyermekkereskedelembé, rabszolgaságba botlott bele. Szomorú tapasztalásai oda vezettek, hogy elkezdett érzékeny témákat is fotózni, felhívva a figyelmet ezekre a társadalmi problémákra. Mexikóból az Egyesült Államokba menekülő bevándorlókról, drámai sorsú kislányokról, nőkről készített kompozíciókat (*Mujeres Congo* 2015).

Muñoz *OMEGA* című tárlata fekete-fehér és színes képeket egyaránt felvonultatott. AIDS-ben szenvedő, ijesztően torz külsejű férfit (*AIDS* 2003), ideoda „libbenő” alakokat, akiknek lételemük a mozgás (*Flamenco* 1989, *Gumiemberek* 1998). Másutt csupán egy érzékinek ható szájszegletet (*Burkina Faso* 1998), gyümölcsöt tartó kezét (*Emberkereskedelem és rabszolgaság, Kambodzsa* 2006). „A címevel az emberi és az univerzális idő, a végesség és a végtelen közötti kapcsolatra utaló kiállítás keresztmetszetet nyújt Isabel Muñoz üledékként gyarapodó munkásságából” – olvashatjuk a Mai Manó Ház honlapján található rövid ismertetőben. Isabel Muñoz vallomása szerint *OMEGÁ*-ja életről, örömről, fájdalomról szól a képek erejével. És a szeretetről, amely családján kívül a fotográfiához köti. A fotográfus sosem felejt el a képek mögötti történeteket, amelyeket így megosztott velünk.